www.printo.it/pediatric-rheumatology/BE_FM/intro

Lyme Artritis

Versie 2016

1. WAT IS LYME ARTRITIS

1.1 Wat is het?

Lyme artritis is een van de ziekten die veroorzaakt wordt door de bacterie Borrelia burgdorferi (lyme borreliose), die overgedragen wordt door de beet van een teek, waaronder de Ixodes ricinus.
Terwijl de infectie met Borrelia burgdorferi vaak de huid, het centraal zenuwstelsel, het hart, de ogen en andere organen aantast, zijn in de meeste gevallen van lyme artritis alleen de gewrichten aangetast. Er kan echter een geschiedenis bestaan met een huidaandoening in de vorm van erythema migrans, een uitbreidende rode huiduitslag op de plek van de tekenbeet.
In zeldzame gevallen kan bij onbehandelde gevallen van Lyme artritis het centraal zenuwstelsel worden aangetast.

1.2 Hoe vaak komt het voor?

Slechts een minderheid van de kinderen met artritis hebben lyme artritis. Maar lyme artritis is waarschijnlijk de meest frequente artritis die optreedt na een bacteriële infectie bij kinderen en tieners in Europa. Het treedt in heel zeldzame gevallen vóór het vierde levensjaar op en is daarom vooral een ziekte van schoolgaande kinderen.
Het komt in alle delen van Europa voor, maar vooral in Midden-Europa en Zuid-Scandinavië, rond de Baltische zee. Ook al hangt de besmetting af van een beet van een geïnfecteerde teek, die actief zijn van april tot oktober (afhankelijk van de temperatuur en de luchtvochtigheid), lyme artritis kan het hele jaar voorkomen, omdat er een lange en variabele tijd kan zitten tussen de besmette tekenbeet en het moment waarop de

gewrichten opzwellen.

1.3 Wat zijn de oorzaken van de ziekte?

De ziekte wordt veroorzaakt door de bacterie Borrelia burgdorferi die overgedragen wordt door een tekenbeet van de lxodes ricinus. De meeste teken zijn niet besmet en de meeste tekenbeten leiden daarom niet tot infecties. Verder leiden de meeste infecties, indien ze als erythema migrans optreden, niet tot progressievere fases van de ziekte, waaronder lyme artritis.
Dit is vooral het geval als vroege stadia, waaronder erythema migrans, behandeld zijn met antibiotica. Dus ook al kan lyme borreliose ieder jaar 1 op de 1.000 kinderen treffen, een late manifestatie van de ziekte als lyme artritis komt alleen in zeldzame gevallen voor.

1.4 Is het erfelijk?

Lyme artritis is een infectieuze aandoening en kan niet overgeërfd worden. Antibioticaresistente lyme artritis is gerelateerd aan bepaalde genetische markers, maar de precieze mechanismen van deze predispositie zijn onbekend.

1.5 Waarom heeft mijn kind deze aandoening? Kan het voorkomen worden?

In Europese regio's waar teken gevonden worden, is het lastig om te voorkomen dat kinderen een tekenbeet oplopen. Maar in de meeste gevallen wordt het organisme dat de aandoening veroorzaakt, de Borrelia burgdorferi, niet onmiddellijk na de tekenbeet overgedragen. Vaak gebeurt dit pas na een paar uur tot een dag, als de bacterie de speekselklieren van de teek bereikt heeft en via het speeksel in het menselijk lichaam terecht komt. Teken blijven 3 tot 5 dagen aan hun gastheer (d.w.z. het menselijke lichaam) zitten, waarin ze zich voeden met het bloed van de gastheer. Als kinderen in de zomer iedere avond gecontroleerd worden op tekenbeten en deze teken eventueel onmiddellijk verwijderd worden, dan is het zeer onwaarschijnlijk dat de Borrelia burgdorferi overgedragen wordt. Preventieve behandeling met antibiotica wordt na een tekenbeet niet aangeraden.
Als de vroeger manifestatie van een erythema migrans optreedt, dan

moet dit behandeld worden met antibiotica. Deze behandeling stopt de verdere proliferatie van de bacterie en voorkomt lyme artritis. In de VS is een vaccin tegen een enkele stam van Borrelia burgdorferi ontwikkeld, maar dit is vanwege economische redenen van de markt gehaald. In Europa is het niet nuttig, omdat hier andere types voorkomen.

1.6 Is het besmettelijk?

Ook al is het een infectieuze ziekte, het is niet besmettelijk (d.w.z. dat het niet van de ene persoon op de andere kan worden overgedragen) aangezien de bacterie door een teek gedragen moet worden.

1.7 Wat zijn de belangrijkste symptomen?

De belangrijkste symptomen van lyme artritis zijn opgezwollen gewrichten, waarbij de beweging van het aangetaste gewricht of de aangetaste gewrichten beperkt is. Een grote zwelling gaat vaak gepaard met weinig of geen gewrichtspijn. Het vaakst aangetaste gewricht is de knie, al kunnen ook andere grote en zelfs kleine gewrichten worden aangetast. Het komt zelden voor dat de knie helemaal niet aangetast wordt: 2/3 van de gevallen heeft een monoartritis aan het kniegewricht. Meer dan 95% van de gevallen hebben oligoarticulaire artritis (4 of minder gewrichten), waarbij het kniegewricht na enige tijd vaak het enige ontstoken gewricht blijft. Lyme artritis is in 2/3 van de gevallen een tijdelijke artritis (de artritis gaat na een aantal dagen tot weken vanzelf over en komt vervolgens na een periode zonder symptomen weer terug in dezelfde gewrichten). De frequentie en duur van de episodes van de gewrichtsontsteking nemen vaak na verloop van tijd af, maar in sommige gevallen kan de ontsteking verergeren, waarbij de artritis chronisch wordt. Er zijn ook zeldzame gevallen waarbij de artritis vanaf het begin langdurig is (duur van de artritis van 3 maanden of langer).

1.8 Verloopt de ziekte bij ieder kind op dezelfde manier?

Nee. De ziekte kan acuut zijn (d.w.z. met één enkele episode van artritis), episodisch of chronisch. De artritis lijkt acuter bij jongere kinderen en chronischer bij adolescenten.

1.9 Is de ziekte bij kinderen anders dan bij volwassenen?

De aandoening kent bij kinderen en volwassen ongeveer een zelfde verloop. Bij kinderen kan er echter vaker artritis optreden dan bij volwassenen. Verder geldt dat hoe jonger het kind, hoe sneller het verloop van de ziekte is, en des te groter de kans op een succesvolle antibioticabehandeling.